

שְׁלוֹשׁ מִסְכָּתוֹת

יבגניה וז'ליאן

מִסְכַּת הַסְּפָרוֹת

אֵינִי מֵאֲמִינָה בְּסִפְרוֹת, לֹא עוֹד.
הַפְּלִסְטִיק הַדּוֹמֵם שֶׁל מְלִים בְּשִׁפְהַ הֶרֶוֹסִית
שְׁכוֹתֵבִים אֲנָשִׁים הַנְּדוֹנִים לְחַיֹּת כְּמַתִּים,
שֶׁלֹּא נִשְׁתַּמְרוּ לָהֶם זְכוֹנוֹת לְגִיטִימִיִּים
וְאִין לָהֶם זְכוֹת לְאֲשֶׁר וּלְאֵהָבָה.
הָעֵצִים, לְמִשָּׁל, מוֹעִילִים בְּהַרְבֵּה;
עוֹמְדִים, מְרַשְׁרְשִׁים לְעֵצָמָם, לוֹחֲשִׁים זֶה לְזֶה מְלִים,
מְנִיעִים אֶת צְמֻרוֹתֵיהֶם.
בְּקִרְוֹב יִלְמְדוּ לְתַרְגֵּם אֶת רִשְׁרוֹשׁ הָעֵלִים הַזֶּה לְדַבּוֹר,
נִפְלֵא בְּהַעֲדָר עֲלָאִי
שֶׁל פֶּשֶׁר כְּלִשְׁהוּ.
זוֹהִי תְּמַצִּית הָאֲשֶׁר, שֶׁתִּדְעוּ.
לְהַעֲבִיר אֶת הַמְּלַח אֶפְשָׁר בְּכָל אַחַת
מֵהַלְשׁוֹנוֹת הָאֲנוּשִׁיֹּת,
אוּ אֶפְלוּ בְּשִׁתְיָקָה.
אוּ, לְמִשָּׁל, אֶפְשָׁר פֶּשׁוּט לְקַחַת וּלְהַצְמִיד מִבְּרֵג
לְפָקֵק הַפֶּחַ שְׁפוֹתָם אֶת הַחֹר בְּרִצְפָּה,
לְהַפְרִיד חֲתִיכָה, וְאִז עוֹד אַחַת. לְשִׁבֵר אוֹתוֹ לְגַמְרִי.
לְקַנּוֹת תְּדַשׁ בְּטַמְבוּרִיָּה
אֶצֶּל הַצֶּבֶר הַנְּחַמְד.

בְּעֵצָם, פְּעֻלוֹת פְּשוּטוֹת שֶׁל יוֹם יוֹם
 אֲדִישוֹת לְמַלּוּי הַפּוֹנְטִי שֶׁל הַדְּבּוּר.
 אֲנִי חִיבִים לְהַפְדֵּי לְעֵצִים וְלִצְמַח דָּרֶךְ.
 אֲנִי חִיבִים לְהַתִּיבֵשׁ וְלְהַתְּפוֹרֵר לְאַבְקָה.
 אֲנִי חִיבִים לְהַחֲרִיף כְּמוֹ שֶׁצָּרִיף.
 שֶׁהֵילֵד יִזְרַק לְמַדּוּרָה מְשֻׁהוּ אֲכִיל,
 הַמְכִיל נְבָגִים שֶׁל דְּבַר.
 לְמִשָּׁל, נְבִלָה קִטְנָה שְׁנוֹת־פֶּסֶה בְּמַדְבָּר.
 אֲזִי הַמְשִׁימָה שֶׁלֹּנוּ תִהְיֶה –
 לְהַשְׁמִיד אֶת הַנְּגִיף.
 לְשַׁרֵף אוֹתוֹ לְאַלְף עֲזָאזֵל,
 בְּכוֹחֵנוּ הָאֲחֵרוֹן.
 וְלִהְעֵלֵם.
 לְהַפְסִיק לְהִיוֹת.

מַסְכַּת הַמְּרַחֵב

אֵינִי יוֹדַעַת אֶפְלוּ אֶת שְׁמוֹ שֶׁל הָהָר הַזֶּה מִחוּץ לְחִלּוֹנֵי שְׁאֵנֵי מַסְתַּכְּלַת עָלְיוֹ כָּל הַזְּמַן.
 שִׁירָה הִיא מַחֲלַת הַדְּבּוּר,
 כְּאִלוּ הָאָדָם, בְּמָקוֹם לְלֶכֶת יִשָּׂר,
 הִיָּה מִתְקַדֵּם בְּצַעְדֵי פִירוּאָט שְׁכַאֲלָה.
 מִיִּשְׁהוּ אָמַר אֶת זֶה קָדָם, הֲלֹא כֵן?
 אֵךְ כָּאֵן זֶה מִתְחַדֵּד.
 כָּאֵן, בְּמָקוֹם שֶׁבּוּ אֶפְלוּ הַנוֹף חִסַּר שֵׁם.
 חִסְרֵשֵׁם. לְלֹאשֵׁם.
 אֲנִי רַק מִתְבוֹנְנֶת בּוֹ.
 יִתְרָה מִזֹּו – אֵינִי יוֹדַעַת אֵיךְ לְהַגִּיעַ אֶל הָהָר.
 אִישׁ אֵינּוּ מִתְהַלֵּךְ שָׁם,
 לֹא בְּפִשְׁטוֹת וְלֹא בְּצַעְדֵי פִירוּאָט.
 לְפַעֲמִים רִכָּב אֶחָד מְזַדְחַל בְּשֵׁרֶת הָהָר,
 אֵךְ כִּיִּצַד הַגִּיעַ לְשֵׁם – אֶת זֹאת לֹא אֲדַע.
 יֵשׁ בְּכֶךְ דְּבַר מָה מוֹפְתִי.
 כְּמוֹ דָּגָם שֶׁל מְרַחֵב
 בְּצוּרָתוֹ הַטְּהוּרָה הַבְּתוּלִית,

אבל לא הצורה שבה אנחנו חושבים,
(זו היתה פסוקית נשוא),
ואפילו לא כמו דגם –
למה מיד חשבתי על "דגם", מעניין –
אלא הוא המרחב בעצמו, כשלעצמו.
אם כי ההר הזה דומה גם לגל קפוא,
יותר מדי חמר דחוס בתוך...
כשאני מסתכלת עליו אני נזכרת
שאני חיה על כדור הארץ,
מנסה להבין מה זה אומר.
בראוטוב, שם גרתי קדם,
ראינו מהחלון את הנוף של פרוורי מוסקבה.
היו שם בתים קטנים וכמה מחסנים,
וידעתי שבאזור התעשייה יש מקומות אבודים,
שאי-אפשר לעבר בהם, רק לארד פסי הרפכת
המקפים תיל דוקרני,
ויש את ברכת בית החרשת
והיא כאלו חלק מנוף אחר:
כאן היתה אחזה...
האחזות הרוסיות הן שכיות חמדה אוטופיות.
בעל האחזה הרגיש שהוא בורא עולם, לא פחות:
מהמישור הקבון,
מהיער הבלתי עביר,
מהיגון האפר של העצים
הוא יצר יש מאין
גן עדן אוטופי,
שבו חיבת להיות ברכה ציורית,
כמו בתמונות של ניקולא פוסן
ושל צירי החצר האחרים
של מלכי צרפת שחיהם הסתימו בכי רע.
ועכשו בכל מקום,
בכל אזור תעשייה, בשכונה, או סתם ליד הכביש המהיר,
נוצרות הברכות האלה,
שאבדו את הפארקים והארמונות,

אֶת הַבְּרוּרִים וְהַמְּרַחֲבִים,
 כְּמוֹ חֲלָקִים שֶׁל מְרָאָה שְׁבוּרָה...
 כִּד גַּם בְּרַכַּת בֵּית הַחֲרָשֶׁת שֶׁלֵּנוּ.
 הַיֵּינוּ מְטִילִים שָׁם –
 בֵּין הַמְּבֻנִים הַקּוֹנְסֵטְרוֹקְטִיבִיסְטִיִּים הַהֵרוֹסִים
 שֶׁל הַמְּפַעֵל הַסְּגוּר
 וְנִסִּינוּ לִיצֵר עִם מַצְלֵמַת הַטֵּלְפוֹן
 יָפִי נְגִישׁ מְחַמְרִים זְמִינִים.
 אֲבָל כָּאֵן, הֵיכֵן שְׁאֲנִי עֹכְשׁוּ, זֶה אַחֲרָת.
 הַיֵּפִי בָּא בְּעֶסְקַת חֲבִילָה עִם נֶצַח.
 כְּלוּמֵר – לֵאלֹהֵי שָׁמוֹת וְכַנּוּיִים.
 כְּאֵלוֹ הָעוֹלָם עֲדִין לֹא הִתְחִיל.
 כְּאֵלוֹ הָהָר הוּא גֵב כְּדוּר הָאֲרֶץ,
 וְשׁוּם אוֹטוֹפִיָּה לֹא תַחֲלַל אֶת חוּט שְׁדָרְתוֹ.
 אֲךָ זֶה אוֹתוֹ שֶׁקֵּר פּוֹאֲטִי שֶׁהוּא גְרוּעַ מְאוֹטוֹפִיָּה.
 יָפִי בְּלִתִּי נְגִישׁ – גְרוּעַ מִיָּפִי נְגִישׁ.
 הַשְּׁתִיקָה שֶׁלוֹ וְהִדְרוֹ
 מְרַדִּימִים אֶת הַדְּמִיוֹן,
 מְשַׁחֲרָרִים מִהַנִּירוּזָה שֶׁל חֲפוּשׁ אַחַר הַפְּרָטִים וְהַסְּבוֹת,
 מִהַחֲשָׁד הַנֶּצַחִי
 הַטְּמוּן בְּמַעֲרַכַת הָאוֹפֹטִיט שֶׁל הַמּוֹדְרָנָה.
 בֵּין שְׁנֵי הַנוֹפִים הָאֵלֶּה
 אֲנִי מְדַמָּה אֵיזָה קֶשֶׁר טוֹפּוֹלוֹגִי בְּלִתִּי אֶפְשָׁרִי.
 כְּאֵלוֹ בְּאֵמַת הָאֶחָד מִשְׁתַּקֵּף דָּרָךְ מִשְׁנָהוּ.
 שְׁנֵיהֶם בְּעֵלֵי פּוֹטְנִצְיָאֵל לְהִיּוֹת מְפָגְזִים.
 אֲךָ הַדְּבוּר הַפּוֹאֲטִי מוֹצִיא חֲחוּצָה מִהַסּוּגְרִים
 אֶת הָעֶבְדָּה הַזֹּו, הוֹרְסֵת־הַנֶּצַחִים.

מִסְכַּת הַזְּכוּרֹן

נִקְפְּאֵתִי
 בְּמַרְחָב שֶׁל בֵּין לְבִין.
 זֶה לֹא שְׁאֲנִי מִמָּשׁ קְרוּעָה
 (הֲרִי אֲנִי בֵּין לְבִין),
 אֲבָל הַמְּחַצִּית הָאֶחָת שֶׁלִּי

קוראת וקוראת כל הזמן
 על כף שפסות ניר קטנות
 הספיקו כדי לשפט בן אדם
 ולגזר עליו מאסר במחנה בתנאים מחמירים.
 על זריקת כדורי שלג על שלטי חוצות
 מישהו קבל שבע שנים
 במחנה בתנאים מחמירים.
 בגלל מחזה שפטו אנשים על "הצדקה לטרור",
 ושופטים ושופטים,
 והסבתא כבר מתה
 ואת הנכדה לא משחררים מהכלא
 כדי להפרד ממנה,
 וגם עליה פנראה
 יגזרו שנים של מאסר במחנה בתנאים מחמירים.
 סטודנטים התחילו בשיחה עם מרצה,
 היא דברה אתם בכנות,
 על בסיס ההלשנה שלהם היא נשפטה
 וקבלה רק שלוש שנות מאסר על תנאי,
 וזהו אשר גדול...
 בעלי ואני מטילים
 בעיר הקטנה שלנו,
 סביבנו – ערף זמני של המלחמה הנוכחית,
 שבת, רעפי גגות אדמים
 מצד אחד
 מדבר בצבע פנינה נפרש עד לממלכת ירדן
 ושרשרת אורות על הרים רחוקים נראית תלויה בקלל,
 ומהצד השני – הר כמו שריר מתוח של כדור הארץ
 מזדקף
 ומאחוריו מזרח ירושלים
 וקולות של מואזין,
 אנחנו עושים את טיול הערב הרגיל שלנו
 ומשוחחים:
 – האם כדור שנורה מהבית הקרוב ביותר
 מהצד ההוא

יגיע אלינו, ההולכים בשביל העוטף את העיר,
 שהוא, כמוכן, המקבילה לחומת מבצר, כי גם העיר עצמה...
 (לא, לא יגיע, רק אם יורים מנשק מיוחד,
 אבל "למה להם?")
 – האם המולדת תלכד אותנו אם בכל זאת נסע לשם, או שיהיה בסדר?
 מולדת-מלכדת פועלת בצורה אקראית. יכולה ללכד, ויכולה גם לא.
 זה הפטנט החדש – הדכוי קים, או שלא.
 המשטר לא נוגע לך עד שהוא נוגע לך,
 אך גם אז – רק עבור אלה שהוא כבר נגע בהם.
 זה לא נחשב הגיוני, לפחד.
 לחשב עליהם, זה לא נחשב הגיוני.
 הם כמו אבן מתגלגלת – שתפל או לא תפל על ראשך.
 כי "למה-מי-צריך-אותנו" ו"מי-את-חושבת-שאת".
 אז אני לא חושבת שאני מיוחדת,
 אבל מפעם לפעם אני נזכרת
 בחפצים שלי שהשארתי במוסקבה, כי –
 מי יודע מה יקרה לי בדרך,
 וצריך למזער את משקל המטען.
 אני זוכרת את השמלה השחורה הארכה שלי
 "אורתודוקס-סטיל",
 שנקנתה באיבנובו,
 היה יכול להיות נחמד לטיל בה בירושלים,
 לחמק מההגדרות,
 איזו "אורתודוקסית" אני בדיוק:
 פשוט לבושה שחר, ארץ ויפה.
 והמעיל הכתם שלי –
 הייתי שמחה ללבש אותו, לעזאזל,
 הוא הרי כתם,
 וככל שבחיוץ חשוך יותר, כך המעיל צריך להיות יותר בוהק.
 יש לי תמונה במעיל הזה משנת 2021, בדרך,
 בתערוכה במרכז האמנות המקדשת לרבוי הקולות
 באמנות של מערב אירופה,
 באינסטלציה ששמה היה "המסדרון הצהוב",
 זה היה מרחב בצבע כתם כל כך

שֶׁהַחֲפָצִים בְּתוֹכּוֹ נִמְחָקוּ וְהִפְכוּ לְאוֹר...
 אֲנִי נִמְסָתִי בְּתוֹךְ הַכֶּתֶם הַזֶּה,
 הַפְּכָתִי לְכֶתֶם,
 וְהַשְׁתַּמְשָׁתִי בְּתֻמוֹנָה הַזֹּאת
 כְּתֻמוֹנַת פְּרוֹפִיל בְּרִשְׁתוֹת הַחֲבֵרָתִיּוֹת...
 נִזְכַּרְתִּי גַם בְּחִלְצָה
 אֶפְרָה מִפֶּשֶׁתָן
 שְׂנֹקְנָתָה בְּפּוֹלִין
 בְּרִבְעֵי הַיְהוּדִי שֶׁל קָרְקוֹב
 שָׁבוּ רַקְדָּתִי לְמַגְנִינֵת הַכְּלִיזְמָר
 בְּזִמְן שֶׁאֲכַלְנוּ בְּמַסְעֵדָה קֶטְנָה –
 מִצִּיגָה תֻמוֹנָה שֶׁל יְהוּדִיָּה אוֹתֵנְטִית –
 וְשֵׁם בְּבֵית הַכְּנֶסֶת קִנִּינוּ דִּיסקָ עִם מוֹזִיקַת יִיִּדִישׁ
 וְאֲנִי שִׁמְתִי אוֹתוֹ בְּמַכּוֹנִית שְׁלִי
 שֶׁמְכַרְתִּי לְפָנַי שְׁעוֹזְבָנוּ.
 וּוְלוֹדְרָה אָמַר שֶׁכָּל זֶה לֹא שָׁמַח, אֲלֵא מַחְרִיד:
 הָרִבְעֵי הַיְהוּדִי כְּמוֹ קוֹנְכִיָּה רִיקָה,
 וְאֵת הָרִכִּיכָה – לְכַדּוֹ וְאֲכָלוּ,
 לְכַדּוֹ וְאֲכָלוּ...
 בְּחִלְצָה הַזֹּאת בְּקִיץ 2022 יִצְאָתִי לְטִיּוֹל בְּמוֹסָקְבָה הַיִּפָּה, הַמְּפַחֲדָה, הַצִּינֵית בְּצוֹרָה בְּלָתִי
 נִסְבָּלָת, מוֹסָקְבָה סְהַרְרוּרִית שֶׁל מְלַחְמָה,
 וְנִכְנַסְתִּי לְגֵן הָאֶפְטֶקָר,
 וּבְמִקְרָה הַגַּעַתִּי לְסִדְנַת קְרִמְיָקָה,
 וְהַכְנַתִּי אֲגָרְטָל.
 בְּבֵית הַקֶּפֶה אֶכְלָתִי מְרַק דְּלֵעַת כֶּתֶם,
 וּבְלִי לְשִׁים לֵב הַכְּתָמְתִי אֵת עֲצָמִי.
 גְּלִיתִי אֵת זֶה רַק בְּמִטְרוֹ.
 אִינִי זוֹכֵרָת, אִינִי יְכוּלָה לְהִזְכֵּר אִם כִּפְסָתִי אוֹתָהּ אַחַר כָּךְ...
 אֵת הָאֲגָרְטָל לֹא אֶסְפָּתִי, כִּי כִשְׁטַלְפָנוּ אֵלַי
 שֶׁהוּא מוֹכֵן, כְּבָר הִיִּיתִי בְּטְבִילִיס...
 מִפֶּעַם לְפֶעַם אֲנִי חוֹשֶׁבֶת עַל הַחֲפָצִים הָאֵלֶּה וְהָאֲחֵרִים שְׁלִי
 שֶׁאוּלַי צְרִיךְ לְהֵבִיא אוֹתָם...
 וְאֲנִי מִתְחִילָה לְהִכִּין אֵת כָּל הַקְּטָעִים הָאֵלֶּה כְּשֶׁגְּבוֹר הַסֵּרֵט,
 לְאַחַר שֶׁחֲמַק בָּנַס מְכָל הַסְּכָנוֹת, וּכְבָר כְּמַעַט נִצַּל,

נזכר שהשאייר על השלחן בצריף המסכן,
בחללית,
במכונית,

את המקטרת / הדיוקן של אשתו / התליון של אמא / הטבעת של אבא
וחזר...

והכל ירד לטמיון,

והם תפסו אותו

וענו אותו זמן רב

אבל הוא לא אמר להם כלום...

וזה קורע אותי...

ובינתיים המחצית השנייה שלי

רואה תמונה של קפסה

עם אבקה הדומה לאבק חרוף,

ומקלות לבנבנים, קצת עקמים,

כמו ענפים של עץ קטן,

וכתוב: זה כל מה שנשאר מילדי בארי.

אלה – ילדים. אפר לבן ועצמות.

ארכאולוגים וממחי מז"פ יזהו את השמות של האפר הזה ושל העצמות האלה.

הקרובים כבר מסרו חמר גנטי, וממתינים

שיאמרו להם – אם ילדיהם נשרפו או שבכל זאת יש תקווה שהם חטופים, איפשהו בעזה.

לא ברור איפה.

הם יחזירו אותם בקבוצות של עשרה. או שלא יחזירו.

כלום לא ידוע עדיין.

לא ידוע לחלוטין.

אני קוראת דיווחים של אלה שראו את הקולאז' המפרסם של סרטוני שבועה באוקטובר,

ורואה את הבטוי "הציתו את המפשעה", ומתחילה לחשב איך זה, ומה אשה יכולה להרגיש

במצב כזה, ואיזה מין יצור זה שעשה את זה... אני קוראת מבזק חדשות על כך שנקבעה

עבדת המות של בחורה שיום קדם זהתה בתצלום. זהה שבר מהגלגלת שלה. זה אומר,

במלים פשוטות, שכרתו לה את הראש. כן, כמוכן, עבדת המות נקבעה. לא שורדים אחרי

זה, והיא מתה בודאות.

בחורה אחרת, שבררף כלל כותבת פוסטים ומגנה על קרבנות אנס, היא נגד האשמת הקרבן,

אומרת אבל כל זה לא קרה בחלל ריק, היו להם סבות לכל זה.

ואני מנסה לרמין את הסבות האלה.

אני חושבת על זה וזה קורע אותי.

אבל לא עד כדי כך שאפסיק לחיות ולנשם.
 חלק ממני נשאר שם, בגן האפטקאר, חלק – נשרף ומתכווץ, וכמו בסרטי אסונות גרועים או
 בחלום, רואה שאנשים לא מבינים, לא רואים, לא שומעים, למרות שצועקים להם וצועקים.
 אני בזמנית בכל מקום, ובשום מקום, וכאן.
 אני יוצאת מהבית.

האזר הורד של ערב ירושלמי קורא לי לעלות העירה,
 ובלתי אפשרי להתנגד לקריאה הזו.
 אני הולכת ברחוב יפו,
 פונה בהלל

אני רוצה להתלכד מחדש.
 להתעטף במרחב, להתממש...
 "מה תרצה הגברת?" – שואל אותי המוכר בחנות הבגדים.
 הוא לבוש סודר עם ציור –

פרפר משכין בנצנצים:
 קויר, ממחה וחובב אפנה.
 בנראה שהוא יבין.

הגברת רוצה להתעטף בסתו,
 להתמוסס באויר החם והלח של סתו מזרח-תיכוני.
 רוצה למצא משהו מתאים כדי להתממש ב"כאן",
 להתגשם, סוף סוף.

כדי להתמרחב ולהיות.
 כדי להיות ולא להתבקע.
 במקום כל זה אני אומרת:

"I want clothes for this season"

ומוסיפה "ani medaberet ivrit kzat".

הכי חשוב לומר נכון – לא "מדבר" אלא דוקא "מדברת",
 סימת יחיד נקבה.

אנחנו בוחרים מעיל שחר הדומה לזה שהשאר במוסקבה, אבל יותר קל.
 אני נבוכה מהמחיר.

גברת, אומר המוכר, והנצנצים שלו מהבהבים אלי, את צריכה להעריך את זה:
 ידעת מה את רוצה, ואלהים הביא אותך הנה, למקום שבו תוכלי לקבל את זה.
 כן, הוא אפילו לא יורע עד כמה הוא צודק – ועד כמה הוא טועה.

אני לא ידעתי ולא רציתי, לא ידעתי, אבל – רציתי, ולא ידעתי מה אני רוצה.
 רציתי וידעתי מה אני רוצה.

האפשרויות רבות.
 אבל אני מבינה שלא אוכל להסביר שום דבר, ולא הייתי יכולה אפלו אם היינו מדברים
 אותה שפה.
 לכן אני פשוט משלמת ויוצאת מהחנות,
 לבושה במרחב ובזמן,
 יוצאת לכאן ולעכשו,
 לכאן, לעיר הזו,
 שיש לה צורה של קו ענקי,
 עטיפה של ספריות,
 משפך הגיהנום של דנטה,
 ובוֹזֶמנית – לגן האפטיקר,
 ולמרכז האמנות, ולמרחב של דם, אפסים ומספרים – של החדשות,
 ולאִיזה "אי־שם" נוסף שאיני מסגלת לכנותו בשם.
 כנראה שזה העתיד.
 אבל של מי?

תרגום: נדיה אייזנר